СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 75. Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 31. марта, 1928. VOL. XXXVI. No. 75. Jersey City, N. J., Saturday, March 31, 1928. THREE CENTS.

ІМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОН З 1924. РОКУ ВІДЛОЖЕНИЙ НА РІК

ПАЛАТА ПОСЛІВ УХВАЛЮЄ ПРОЄКТ, УЖЕ ПРИНЯТИЙ СЕНАТОМ.

ВАШИНГТОН, 29. марта. — Палата послів постановила нині великою більшостю голосів відложити на рік іміґраційний закон з 1924. року.

Після сього закона президент мавби видати 1. квітня розпорядок про виконуванне сього закона з 1924. року з днем 1. липня. Коли президент підпише теперішню ухвалу, то президент буде ще мати час зарядити дальше, що обовязувати має теперішний квотовий закон.

Перед ухваленнем відложення іміґраційного закона з 1924. року велася в палаті послів завзята дебата, підчас котрої конґресмен Оконор заявив, що проєкт відложити закон з 1924. року се тільки осолоджене гірке лікарство для приєднання іміґрантів.

Підчас дебати виступали проти квотового закона конґресмени Ла ґвардія й Сірович.

ХТО ВИНУВАТИЙ ЗА НАФТОВИЙ СКАНДАЛ?

РЕПУБЛИКАНЦІ ЗНОВА ПРОБУЮТЬ СПИХАТИ ВИНУ НА ДЕМОКРАТІВ.

ВАШИНГТОН, 29. марта. — Перед сенатом велася нині незвичайно горячкова дебата за те, хто в першій мірі винуватий за нафтовий скандал.

Дебату почав знова републиканський сенатор Робинсон, складаючи вину на кабінет Вилсона. Демократи виступили сейчас проти сього закиду з острими відповіддями, при чому не щадили Робинсонови таких епітетів, як: чорнитель, брехун, мерзенник.

ВЕЛИКА БИТВА В МЕКСИКУ.

106 ПОВСТАНЦІВ МАЛО ЗГИНУТИ В ДВОХ БОЯХ.

МЕКСИКО, 29. марта. — Федеральний уряд доносить, що федеральні війська звели послідними днями два завзяті бої з повстанцями в стейті Ґванахвато. В сих битвах мало згинути разом 106 повстанців. Число втрат військ не подане. В обох боях узято теж кілька соток плінників.

РЕПУБЛИКАНЦІ НЕ СПІШАТЬСЯ ЗІ „ЗМИВАННЄМ ПЛЯМИ" З ПАРТІЇ.

БОРА НЕ ДІСТАВ НА ФОНД НАВІТЬ ДЕСЯТОЇ ЧАСТИ.

ВАШИНГТОН, 29. марта. — Сенатор Бора подав до публичного відома, що на фонд для змиття плями з републиканської партії, що лежить на ній через жертви на републиканський виборчий фонд, зложено досі тільки 6,184 доляри.

Бора хотів зібрати 160,000 долярів, щоби віддати нафтярському спекулянтови Синклерови всі гроші, які він зложив на републиканський виборчий фонд у 1920. році. Досі сі жертви йдуть дуже поволи.

СМЕРТЬ БАНДИТА ПІДЧАС НАПАДУ.

БАНДИТ ЗГИНУВ З РУК ПОЛІСМЕНА В 19. НАПАДІ ЗА ПІВЧВЕРТА ДОЛЯРА.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА., 29. марта. — Немовби на доказ, що кримінальна „карієра" не поплачує, згинув тут нині з рук детектива відомий в поліційних кругах бандит Джеймз Катена.

Катена, що має 22 роки та 20-літний Виктор Марсільо обрабували щойно одного шофера, забравши від нього весь його зарабок, що виносив до півчверта доляра.

На крик шофера надбігли поліційні аґенти. Почалася між бандитами та полісменами стрілянина, в котрій Катена згинув на місци, а Марсільо ранений попав у руки поліції. Там він розказав про свої пригоди; за кілька тижнів своєї „карієри" оба розбишаки доконали 19 нападів та забрали з них разом не більше як сто долярів добичі.

РОДИННА ТРАҐЕДІЯ УКРАЇНЦЯ.

ВУНСАКЕТ, Ровд Айленд, 29. марта. — Родинна сварка в родині Українця Івана Правора покінчилася нині траґічно смертю Правора та тяжким покаліченнем його жени.

Іван Правор мав літ 41. Вженився він яких 20 літ з польською дівчиною, і через якийсь час жив з нею щасливо. Вони мали 5 дітей, які нині вже мають від 13 до 19 літ; одні вже працюють, а другі ходять до американських шкіл. Від якогось часу між родичами пішла сварка, яка нарешті дійшла до того, що жена пізвала мужа в суд та дістала від нього розвід. Правор жадав кілька разів від жени, щоби вона приняла його назад, але жінка сього не хотіла зробити. Він став їй відгрожуватися.

Остаточно дня 26. марта коло 5. години вечером він зайшов до дому жени та з револьвером у руці зажадав ще раз, щоби вона приняла його назад. Коли жінка відмовилася, він стрілив до неї з револьвера два рази, ранячи її небезпечно в груди. Відтак звернув револьвер на себе та цільним стрілом у висок поклав себе трупом на місци. Жінка находиться в шпитали в небезпеці життя.

ДУХОВИЙ ОБЄДНАНИЙ ФРОНТ.

БЕРЛІН, 28. марта. — На прсиняттю, влаштованім з рамени заграничної преси, виголосив папський нунцій Пачеллі промову, в якій взивав журналістів світа створити обєднаний інтелектуальний фронт проти насильства над справедливістю. Кажуть, що ця частина промови була звернена проти фашистів.

НОВИЙ ПАПСЬКИЙ НУНЦІЙ В ПОЛЬЩІ.

Римська курія іменувала новим папським нунцієм у Польщі еп. Мармаджі, що був передше нунцієм у Празі, а ще передтим нунцієм у Букарешті (1920, перший нунцій в Румунії). Нунцій Мармаджі ур. 1876 р. в Римі. В перших 20 роках священства займався він працею серед молоді й робітництва, опісля викладав в університеті св. Аполінарія фільософію права. Перед своїм іменуванням нунцієм працював у т. зв. „конґреґації надзвичайних справ" і м. ін. також в кодифікаційній комісії канонічного права. — Постійну нунціятуру в Польщі установлено ще в 1555 р. Обовязком нунція є пильно стежити за церковно-релігійними справами в дотичній державі і повідомляти про все римську курію.

МУМІЯ ЛЕНІНА.

„Русское Время", видаване еміґрантами, повторює чутки, які щораз більше поширюються в Московщині про долю мумії Леніна, зладженої після смерти великого диктатора. Якийсь час загал Москви міг без труднощів оглядати Леніна в домовині, у мавзолею на Красной Площаді біля Кремля. Згодом цей мавзолей зачинили і про нього перестали писати. Причиною було те, що тіло Леніна почало розкладатися. Уряд покликав найкращих знатоків і бактеріольоґів, щоби найшли на це спосіб. Перші заходи вчених мали ще погіршити стан тіла. Тоді рішили, що обличча, яке буде виставлене прилюдно, мусить бути зроблене з еластичної ґуми або воску. Цю маску мав зробити відомий лікар Бродський. Дарма, що вона вдалась дуже добре і робить враження правдивого тіла, а поруч домовини влаштовано весь апарат для піддержування потрібного холоду, доступ до мавзолею Леніна дуже важкий: публику пускають ґрупами по 50 осіб і нікому не дозволяють довше задержуватись при домовині. Чи все це правда — не відомо, але правдою є, на жаль, те, що всі кажуть.

ГОЛОД В ГЕРЦЕГОВИНІ И ЧОРНОГОРІ.

На терені Герцеговини й Чорногори панує голод. В найстрашнішій нужді й серед браку засобів до життя находиться в Герцеговині 14.000 родин, що нараховують разом коло 70,000 осіб.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В четвер, 15. марта с. р., в Спрінґ Валей, Н. Й., сталася сумна подія. Наш одинацятилітній хлопець Іван ішов до школи й при переході вулиці попав під автомобіль і зістав страшно покалічений. Завезений до шпиталю за кілька хвилин помер. Стратили сина-одинака, У. Н. Союз молодого члена, а українська школа доброго ученика.

У. Н. Союз виплатив посмертне в сумі 306 долярів. Цей випадок може послужити прикладом для тих, хто ще не є членом У. Н. Союза. Вписуйтесь, бо ніхто так не поможе в лиху годину, як своя рідна орґанізація. Складаємо щиру подяку У. Н. Союзови за виплачення посмертного по нашім сині, та бажаємо дальшого розвитку нашій орґанізації.

Іван та Параска Крілі,
члени в. 16 У. Н. Союза,
Спрінґ Валей, Н. Й.

КЛОПОТИ ЗРОСТУ НАСЕЛЕННЯ.

Американський професор університету у Вісконсін, соціольоґ Росс, помістив свіжу статтю на тему, яка, як каже, повинна цікавити всіх, що дбають про майбутній розвиток людства. Він упевняє, що найпізніше за 60 літ земля буде перенаселена, що... в американських театрах не буде вже сидячих місць, тільки стоячі; інакше театр не буде в силі помістити всіх, що схотять прийти на виставу. Щоби зарадити цій небезпеці, американський учений радить оснувати науковий світовий комітет, який занявся би контролею зросту населення і найшов розвязку цього великого клопоту. Франція та нинішня Австрія весь час журяться, як збільшити своє постійно завмираюче населення, а ми дали би чимало за те, щоби бодай за 60 літ у наших театрах не було вже вільних місць!

КУДИ ЇДУТЬ НАШІ МИСТЦІ.

Віктор Цимбал, наш молодий мистець, що скінчив минулого року у Празі промислово-мистецьку Академію, виїзжає до Ріо де Жанейро, куди зістав запрошений на посаду проф. ґрафіки в тамошній Академії. В. Цимбал зробив за останні роки цілу низку преґарних ілюстрацій до видавництва „Світ Дитини" у Львові і працює тепер над цілим циклем рисунків для нового видання творів Гоголя для молоді в цьомуж видавництві.

НЕ ВІРЯТЬ ВОРОНОВУ.

Англійське міністерство внутрішних справ зацікавилось досвідами д-ра Воронова над уліпшеням породи баранів. У Тунісі метода Воронова не дала преґарні вислідя через схрещування та щіплення; барани дістали більше ваги і вовни. Одначе англійські знавці поставились до цих здобутків скептично, кажучи, що цю методу не можна прикладати загально.

ІТАЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ХОЧЕ АБДИКУВАТИ.

ЛОНДОН, 29. марта. — До тутешньої соціялістичної ґазети доносять з Італії, що прийшло до такого напруження між італійським королем а Мусолінієм, що король хоче резиґнувати. Кажуть, що заява Джіоліттія в італійськім парляменті з приводу нового виборчого закона, була зроблена в порозумінню з королем. Джіолітті назвав цей закон протиконституційним, бо віддає всю владу тільки одній фашистській партії і дозволяє тільки на один виборчий список.

ДАЛЬШЕ АРЕШТУВАННЯ В БІЛОРУСІ.

Поляки далі не перестають арештувати бірорускьих інтеліґентів. Останніми днями знову арештовано 27 людей, між якими є: Єлена Легицька, секретарка округового управління білоруських шкіл, Михайло Віґера, бувший голова округового комітету білоруської селянсько-робітничої Громади, Павло Кринчук та Олексій Бал, бувші члени „Громади", й богато інших.

Всі арешти, звичайно, переводяться під знаком боротьби з комуністами.

ЛЬВІВСЬКА ХРОНІКА.

Наука на послугах поліції вияснила при помочі Рентґенівських промінів таку справу: перстень з брилянтом жінки одного адвоката щез із кімнати, коли в ній не було нікого більше крім масажистки і песика. Підозріння, річ ясна, впала на масажистку, але Рентґен ствердив, що темна річ у животі песика це якраз перстень. — Професійного злодія Кураша застрілив на вул. Ветеранів серед юрби прохожих його суперник, теж злодій, з помсти за те, що Кураш образив його любку; вбийник утік. — Професійний бухгальтер Станислав Чуприк, не маючи від кількох літ зайняття, використав свою знайомість цифрових операцій і фальшував підписи на векслях, виступаючи під псевдонімом Кашуби, власника реальности в Клепарові; ця штука мала довший час успіх, аж скінчилась на вул. Баторія.

КАРА СМЕРТИ ЗА ҐРАБІЖНИЦЬКІ НАПАДИ В ГРЕЦІЇ.

В Греції незвичайно поширився останніми роками бандитизм. Супроти такого грізного для внутрішнього ладу прояву, грецький уряд рішив завести кару смерти для приловлених бандитів. Дотепер присуджено силою цієї постанови 29 осіб на смерть. Цікаво, що присуду не можна було ще дотепер виконати, бо годі було... найти ката.

ЧИ Є СПАДКОЄМЦІ ПО Д-РІ ІВАНОВІ КЛЮЧЕНКОВІ?

Суд в Сараєві визначив до червня цього року речинець для тих, хто хоче зголошуватись до спадщини, залишеної нашим земляком на чужині.

ЗАПОВІДАЮТЬ РОЗВЯЗАННЄ ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ

ОПОЗИЦІЯ ТОЇ ДУМКИ, ЩО ПІЛСУДСКІ НЕ ПОДАРУЄ СОЙМОВИ ТОГО, ЩО ПОВАЛЕНО ЙОГО КАНДИДАТА НА ПРЕЗИДЕНТА СОЙМУ. НАДІЮТЬСЯ РОЗВЯЗАННЯ СОЙМУ ПІД ОСІНЬ.

ВАРШАВА, 29. марта. — Ще новий сойм не розпочав своєї діяльности, а вже говорять про його смерть. Пілсудскі мовчить і не висказує ніяк свого невдоволення з приводу того, що президентом сойму не вибрано його кандидата Бартля. З тої мовчанки заключають, що Пілсудскі готує для сойму якусь несподіванку. На разі приняв він нововибраного президента сойму Дашинського і в півторагодинній розмові обговорив з ним справу тимчасового тримісячного буджету, який сойм повинен на разі ухвалити.

Посли опозиції тої думки, що Пілсудскі, не маючи в соймі більшости і будучи змушеним опиратися на консервативну чи радикальну сторону, отой сойм ще того року, правдоподібно в осені розвяже та розпише нові вибори в тій думці, що вони принесуть йому властиву побіду і сталу більшість в соймі.

УСЛІВНЕ МИРОВЕ ПРЕДЛОЖЕННЄ БРІЯНА.

ФРАНЦІЯ ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА ОБОРОННОЮ ВІЙНОЮ. КОЛИ ОДИН З КОНТРАҐЕНТІВ ЗІРВЕ УМОВУ, ДРУГІ МАЮТЬ ВІЛЬНУ РУКУ.

ПАРИЖ, 29. марта. — Французький уряд вислав до Вашингтону відповідь на предложенне Келлоґа в справі поставлення війни поза законом. В тій ноті французький міністер заграничних справ Бріян підчеркнув, що Франція погодиться на те предложення — при таких застереженнях:

Договір не відноситься до воєн, ведених в законній обороні.

Коли одна нація не додержить договору, всі другі, що підписали взаїмну умову, мають вільну руку щодо дальшого ділання.

Договір має бути в принціпі загальним.

В той спосіб думає Франція, а рівнож і Англія, Італія, Німеччина та Японія заключити з Злученими Державами договір в справі елімінования війни, а заразом не зробити нічого такого, що було би противне тим зобовязанням, які спадають на них як членів Ліґи Націй. Злучені Держави були би заразом вмішані в европейські справи, колиб хотіли карати того, хто не додержав би підписаного договору. Та що до цего, малиби вони вільну руку.

ЛІТАЮЧИЙ КОРАБЕЛЬ.

ТІЛЬКИ ГИДРОПЛЯН БУДЕ НАДАВАТИСЯ ДО ПЕРЕЛЕТІВ ЧЕРЕЗ ОКЕАН. ВЖЕ ДОКІНЧУЮТЬ ЙОГО БУДОВУ В НІМЕЧЧИНІ. З КІНЦЕМ МАЯ ВИБЕРУТЬСЯ З НИМ В ДОРОГУ ДО АМЕРИКИ

БЕРЛІН, 29. марта. — Німці хочуть за всяку ціну бути першими, що перелетіли аеропляном океан з Европи до Америки. До лету капітана Келя, що жде на кращу погоду в Ірляндії, не привязують великої ваги. Кажуть, що це самовбійство. Зате викінчують поспішно будову великанського гидропляну системи Юнкерса, який вже буде готов в маю. Буде це тримоторовий літаючий корабель, що буде міг в разі потреби вдержатися на воді через кілька днів. Рівнож німецький летун Фріц Люз начеркнув іншу дорогу, а то через Данію і Лябрадор, яка безпечнійша, бо більшу часть дороги становить суша.

ФЛЕПЕРСЬКИЙ ЗАКОН ПЕРЕЙШОВ В ДРУГІМ ЧИТАННЮ.

ЛОНДОН, 29. марта. — В палаті послів перейшов в другім читанню 387 голосами проти 10, проект закона, який признає право голосовання жінкам з укінченим 21 роком життя. Отой закон, що звуть його „флеперським", збільшує число голосуючих при виборах жінок о 5,000,000. В той спосіб будуть мати жінки о 2 міліони голосів більше від мущин. За тим правом найбільше вбивалася лейді Естор. Один з послів заявив з насмішкою, що лейді Естор сказала недавно в парляменті, що „природа так нещасливо зробила, що маємо на світі більше жінок як мущин. Природи змінити не можемо, але можемо змінити закон". Лейді Естор вирікалася тих слів, але посол твердив, що так записано в протоколі.

ЯПОНІЯ ХОТІЛАБ ПОВИТАТИ ЛИНДБЕРҐА.

ТОКІО, 29. марта. — Ціла Японія одушевляється тепер вісткою, що Линдберґ мав би відвідати Японію, перелетівши через Спокійний океан. Хоч це тільки поголоска, а беруть її вже як доконанний факт, що на случай такої події будуть закинені всі двірські церемонії, а Линдберґ дістане таке приняття, якого Японія ще не бачила. В Японії тої думки, що такий лет причинився би багато до розвитку авіяції в Японії, бо там все ще ставляться до цеї штуки байдужно.

Думають, що Линдберґ летів би через гавайські острови, бо за одним махом не можливо відбути таку довгу дорогу.

В Японії говорять про ту подорож, але сам Линдберґ мовчить.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинoке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Canada and Jersey City Rates:		В Джерзі Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„ВИСОКА ПОЛІТИКА" — ЗВИЧАЙНЕ ШАЛАПУТСТВО.

Вже безсмертний Шевченко остерігав нас перед такими типами, що виходять з нашої української землі, йдуть в чужі західні землі та привозять звідтам на Україну: великих слів велику силу й більш нічого. За яких великих шкідників уважав Шевченко того рода людей, видно найкраще з того, що лагідний, духом всепрощення перенятий Шевченко, кидає в сторону отих просвітителів такі острі слова: Ох, як би то сталось, щоб ви не вертались, щоб там і здихали, де ви поросли. І люде-б не знали, що ви за орли і не покивалиб на вас головою.

Геніяльний Шевченко як у всім так і тут бачив ту велику небезпеку, яка жде нас не від чужих, а від своїх, що будуть затроювати наші душі і наші уми ріжними пустими високими фразами та великими кличами, покликуючися при тім на захід, на Німця, на культуру і поступ, щоби в той спосіб баламутити менш критично думаючу часть нашого громадянства і відвертати його від боротьби за дійсне національне визволення.

Такими ото пустими кличами закриваються ті, що орієнтуються у нас на захід, себто хлібоїди з д-ром Даниловичом і Яцковом в Галичині чи група Андрія Левицького в Парижі, що віддала Польщі західно-українські землі. Оті „западники" орієнтуються на „культурний захід" і тому йдуть визволяти Україну під покровом Польщі. Ота „висока політика" знайшла собі тепер нового „наукового" оборонця в особі „западника" д-ра Цегельського. У видаванім ним в Ню Йорку „Українськім Вістнику" відчинив нам нарешті отой „западник" тези своєї „високої політики". Треба було видати аж 24 чисел тої ґазети, щоб можна було діждатися тих тез, щоби можна було дізнатися, що „українська козаччина — мимо всіх польських утисків, а своїх повстань — не попускалась „його милости короля", але клала голови за річ посполиту", що Хмельницький по шістьох літах війни з Польщею волить шукати згоди з нею, як з Москвою, а далі, що в „Польщі, завдяки її західньому устроеви та мимо всіх утисків, Українці розвиваються як політична нація", та що скільки разів опиралася Україна о захід (розумій: Польщу), стільки разів ставала самостійною державою. Думаємо, що вже й тих цитатів досить, щоби пізнати оту високу політику. Українська іміґрація мабудь добре відчула її, коли назвала „Український Вістник" — „Руским Селянином". Відчував ту політику і наш орґан, коли остерігав наше громадянство в Ню Йорку і на іміґрації перед тою новою політичною баламутою.

Тепер вже кождому стане ясним, що, закриваючись гучними фразами і високопарними словами, легкодушні люде пішли баламутити політично нашу іміґрацію — на втіху і користь Варшаві. Не знайшовши в народі нашім опори для тої „високої політики", готові вони навіть завтра її виречися. Бо й на теж вони політичні шалапути.

ПОЛІТИЧНІ ПРОВІДНИКИ ТА ЇХ ЗАВДАННЯ В ГРОМАДСЬКОМУ ЖИТТІ.

На протязі всенької історії у всіх народів ми бачимо спеціяльний тип лідера. Немає майже ніякого прояву людського життя, деб не було доброго чи злого провідника. Стрічаємо його в житті народа, суспільности, кляси, партії, орґанізації. Відповідно до структури життя людий, яснійше говорячи, відповідно до психольоґічних черт якогось народа, ми бачимо провідника-лідера, який віддзеркалює характеристичні черти духа даного народа. І так, у народів нерозвинених, що не вміють правити собою, ми бачимо вожаків-автократів, які ведуть за собою певну кількість людий, слабодухів. Все, що сі вожаки роблять в житті, роблять на те, щоб вдоволяти свою амбіцію - честилюбивість. Вони звичайно є випосажені чималим капіталом волі, брутальности та підступности і тому серед несвободолюбивого елементу здійснюють свої наміри — себто вдержуються в ролі „провідників".

Другий тип провідника ми бачимо серед народів свободолюбивих. Такий тип ми моглиб назвати „провідником народним", бо в даному случаю нарід свободолюбний зпоміж себе виділює провідника-лідера.

Густо-часто і серед суспільности навіть дуже свободолюбивої виринає на денне світло вожак-автократ — самолюб. Однак звичайно буває так, що суспільність пізнається на ньому скорше чи пізнійше і опісля його виелімінове зпоміж себе, усуває його.

Наш нарід належить до дуже свободолюбних народів і тому ми можемо у нас говорити лише про провідників народних — себто про таких, які рекрутуються зпоміж народа з тим завданням, щоб служити лише для добра загалу.

Наших народних провідників можнаб, загально беручи, поділити на дві катеґорії.

Одні провідники це ті лідери, яких нарід витворив собі на те, щоб їх ставляти напеpед і щоб ними, мовляв, лише „печататися", щоб їх нести наче цяцьку на своїх плечах. Такі народні цяцьки звичайно не вдержуються надто довго на поверхні життя — ними нарід-маса, налюбувавшись, кінець кінців зачинає помітувати, їх забуває і вони стають собі звичайніськими людьми.

Чом воно так складається? — годилобся проаналізувати.

На мою думку це діється із-за двох причин. Першою причиною на те булаб химерність маси-народа, який часто наче та дитина, набавившись цяцькою, забуває її... а навіть в куток викидає. Чом знова дитина є химерною? і чи дитина взагалі є химерною? — хтось мігби запитати. І над тим питанням можнаби довго спорити. Деякі знатоки психольоґії дітий перечать, що взагалі є діти химерні і вони меншбільш про цю справу так говорять. „Нормально уроджені діти не є химерні. Люди старші стараються добачувати в дітий химерність і знаходять її (помилково). Це діється тому, що в дітий не добачується скорого розвою. Дитина налюбувавшись цяцькою, викидає її не тому, щоб її позбутися. Дитина викидає і забуває цяцьку тому, що цяцька непродуктивна і нерозумна — бездушна. Цяцька не вміє реаґувати на душевні постуляти дитини". З цими поглядами-постулятами можнаби погодитися вповні головно в такому разі, як ми проаналізуємо відношення дитини до матері або пістунки, які реаґують і вдоволяють душевні постуляти дитини.

На підставі висше наведеного приміру ми ствердимо другу причину неповодження лідера, а іменно: Нарід по якомусь часі помітує таким лідером, який є непродуктивним, який не реаґує і не вдоволяє душевних постулятів загалу.

Другу катеґорію народних провідників будуть творити такі провідники, котрі все вдержуються в ролі провідників, котрих нарід маса не забуває і в кут не кидає. В чому лежить суть дійсного провідника? На це не трудно відповісти. Справжній провідник повинен служити лише свойому народові, не дивлячись ані на свою честилюбивість ані на наживу для свойого тіла.

Фільософія грецьких мудрців софістів радить провідникам народа ось що: „Будьте розумні і вірте лише в силу розуму. Своїм розумом старайтеся пізнати все, що вас окружає. Вишколеним мозком старайтеся зрозуміти всеньке ваше окруження". Сократ, грецький фільософ-мудрець додає до розумування софістів ось що: „Рівнобіжно із розумом культивуйте ваші серця, бо людина є тоді досконалою, коли у неї є окрім розуму і благородне серце. Ви мусите мати чисте, благородне серце, як хочете, щоб нарід шанував вашу мудрість".

Плято, старий грецький мудрець, у свойому творі „Державний муж" радить ось що: Провідник мусить своїм розумом і серцем найкраще поняти, що для народа є найліпше і найпотребнійше до життя, до щасливого життя.

Той самий Плято в другому творі п. з. „Атенська Держава" домагається від провідників народа, щоб вони на своїх провідних місцях стояли не ради почестий, ані не ради наживи. Бути провідником народа треба з почуття народного обовязку, провід треба брати як життевий хрест. Вслід за цим, хто хоче бути добрим провідником, той ради загального добра мусить виречися дочасних дібр та роскоший приватного життя.

Закінчуючи тих кілька речень про провідників взагалі, годилобся поспитати головно наших май старших лідерів, чи вони належать до першої чи другої катеґорії провідників. Треба їх спитати за се, коли вони цілі ґазети наповняють жалями й плачами до молодших віком лідерів. Коли ці старі лідери займають сьогодня ролю зовсім не першорядну; коли їм здається, що вони вже не належать до вибранців народа, які будують народне життя, то най ці самі колишні лідери самі себе спитаються, чи вони були вже колинебудь чимось більше, як цяцьками нашого народа. Замісць підносити їдкий і некультурний вереск на других, краще подивитися на себе самих. Де у вас є мудрість софістів, де у вас мудрість і добросердечність Сократа? Де вони добре, розумно й чесно роблять народну роботу, без огляду на свої почести й особисті користи? Може краєві сироти подякують їм за те, що вони господарюють в їх домі? Може подякує їм Рідна Школа, політичні вязні, революційні орґанізації й інваліди? Не нападайте на орґан Союза за те, що він вас не признає за лідерів. За лідерів вас ніхто з українського народа вже не вважає.

Др. В. Клодницький.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912,

Of "Svoboda", (Liberty) Ukrainian newspaper published DAILY at Jersey City, N. J., for April 1, 1928.

State of New Jersey, County of Hudson.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Simon Yadlowsky, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the business manager of the "Svoboda", and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management and the circulation, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher: Ukrainian National Ass'n, Inc., 83 Grand St., Jersey City, N. J. Editor: Emil Revyuk, 83 Grand St., Jersey City, N. J. Managing Editor: Luka Myshuha, 83 Grand St., Jersey City, N. J. Business Manager: Simon Yadlowsky, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

2. That the owners are: Ukrainian National Association, Inc., Fraternal Order. Theo. Hrycey, Pres. & Trustee, 329 So. Fourth St., Philadelphia, Pa.; J. Kashtaniuk, Rec. Sec. & Trustee, 83 Grand St., Jersey City, N. J.; B. Levczyk, Treas. & Trustee, 48 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

3. That there are no bondholders, no mortgagees and no other securities.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is 17.000 per each issue.

SIMON YADLOWSKY, business manager.

Sworn to and subscribed before me this 30th day of March, 1928.

MICHAEL UHORCHAK, Notary Public
(My commission expires July 28, 1929).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗА МАЙНЕРСЬКИЙ СТРАЙК.

Прошу помістити в нашій ґазеті отсю мою статтю, котрою я хочу вияснити деякі баламуцтва, що ширяться між майнерами. Хто їх ширить, мені не треба казати, бо се відай кождому ясно, хто має інтерес у час виборів ширити каламуту серед робітників.

Я маю на ґадці статтю, яку в українській ґазеті „Америці" з Филаделфії помістив дядько Наум. Ся стаття була в ч. 35 зі суботи 24. марта й мала заголовок: З околиць Угля. Там є неодна й розумна ґадка, як приміром те, що всі робітники повинніби при виборах голосувати тільки на людий, що звісні зі своєї прихильности до робітників. Але там є також і нерозумні ґадки, і я хочу на них звернути увагу наших земляків, що працюють у вуглевім промислі.

Дядько Наум каже, що майнери незорґанізовані, а незорґанізовані з вини теперішнього уряду майнерської юнії з Іваном Луисом на чолі, і він радить повалити цілий теперішний уряд юнії із Луисом на чолі, а на його місце вибрати новий уря. Так радить дядько Наум нібито з доброї прихильности для вуглевих робітників. Я хочу звернути увагу дядькови Наумови, що таку саме раду дає вуглевим робітникам Питсбурґ Ковл Компані. Вона теж кричить: „Проч з Луисом!" І Питсбурґ Ковл Ко. добре знає, чому вона так кричить. Як робітники послухають її голосу та стануть гнати свій уряд, то робітники всю силу повернуть на боротьбу зі самими собою. Тоді компанія певно виграє.

Всі, що підносять закиди проти урядників майнерської юнії, не можуть дати ні одного доказу на те, що Луис і його урядники не боронять добре робітничих інтересів. Майнери самі справу знають ліпше. Ми маємо довіря до нашого Івана Луиса, і ми знаємо, що не він винуватий за те, що ще богато майнерів не зорґанізованих, і не він винуватий, що вуглеві барони не хочуть говорити з представниками страйкуючих майнерів.

У теперішній тяжкий страйковий час не пора нам підносити кличі про потребу вибору другого уряду для майнерської юнії, а пора нам видержати на становищи, яке юнія заняла. Кричати підчас бою за зміною ґенерала, що, мовляв, зрадив армію, може тільки той, що не хоче битися.

Наш Іван Луис має тепер довіря широких кругів майнерів, і скидати його тепер неможливо. Підносити такий клич для робітників шкідливо, а помічно для вуглевих баронів. Хто нині такий клич підносить, той, хоч нібито за майнерами виступає, в дійсности йде проти них. Углевим баронам тільки сього й треба, щоби робітники сварилися. Як повстане недовіря до власних провідників, тоді вуглеві компанії певно назбирають богато членів до компанійних юній. А нам не компанійних юній треба, а юній, що справді заступають робітників та борються за робітничі інтереси так самостійно, як український нарід хоче боротися за свої інтереси независимо від впливів наших сусідів.

Михайло Кривіцький,
Ковл Ридж, Огайо.

БЕРІМСЯ НЕ ТІЛЬКИ ДО МОЛОДИХ, АЛЕ И ДО СТАРИХ.

Доволі часто доводиться нам читати голоси про вагу української школи в Америці. Розумна це дискусія і корисна. Та я хочу звернути увагу на те, що нам треба учити не тільки дітей. Нам треба зачинати ту науку від батьків і матерей наших. Коли батьки не стануть свідомими Українцями то й від дітей годі надіятися, щоби вони були добрими Українцями та дорожили своєю історією. Не буде наша дитина називати своєї церкви українською, коли її мама все ще каже, що це „руска" церква.

Не будемо мати своєї української інтеліґенції в Америці, коли наші батьки будуть далі рахувати на пальцях роки, коли то прийде той щасливий час, що їх дитина буде мати 16 літ і зможе піти до фабрики на роботу. Кілько то наших дівчат аж преться до вищих шкіл, а родичі не пускають. Скільки то навіть трагедій повстає через те по наших домах, скільки дівчат покидає рідний дім, а такі випадки я сам знаю.

Другі народи посилають діти до шкіл, вчать їх якогось фаху, а наші батьки пхають дітей чимскорше до фабрик. Ввійдім до жидівського штору, а вже побачимо малу 10-літну жидівську дитину, що вміє вас запитати, чого хочете і продали вам товар. От так би вчити нашим батькам і наших дітей.

Треба вчити старих, щоб не боялися написати „Українська аптика", „Українська ґросерня" так як не бояться писати Італійці, Поляки і другі. Бо те все впливає і на молоде покоління. Коли ми будемо свідомі, завзяті й ідейні Українці, то дещо з того перейде і на молоде покоління.

Петро Лобур, Детройт, Міш.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(72)

IX.

НАСТУП 18 ЧЕРВНЯ 1917 РОКУ НА АВСТРІЙСЬКІМ ФРОНТІ.

Розклад російської армії. Керенський „головноуговарюющий". Українські полки хоробро йдуть в наступ. Московські війська проти них. Розгром наступаючих корпусів. Геройства українських військ. Відмова Головного Командування визнати ці корпуси українськими. Українські маршові роти спинені в марші на фронт.

Уже з другої половини місяця травня почався фактичний розвал російської армії. На фронті багато частин замітинґувало, вимагаючи від командування скорішого припинення війни та демобілізації армії, або присилки на фронт свіжих військових частин, які змінилиб старі, що малиб відійти в глибоке запілля на відпочинок.

Все частіше й частіше ставилося домагання командуванню та тимчасовому урядови ультиматично, що, мовляв, така то військова частина залишається на фронті лише до певного терміну, а тоді самочинно полишить його, якщо не будуть задоволені її вимоги.

Не будуаналізувати причин початку цього розвалу, а зазначу лише найбільш яскраві факти.

На фронтовому зїзді Південно-західного фронта, що відбувся в Камянці, всі звідомлення з місць характеризували надзвичайно тяжкий стан армії в харчовому, санітарному й дисциплінарному відношенню. З них ясно стало щодо упадку дисципліни в армії, що виявився в дуже частих невиконаннях наказів окремими салдатами або цілими військовими частинами; в арештах своїх командантів і навіть в убийстві офіцирів. Також страшенно депресуючи армію впливала епідемія тифу та инших інфекційних хоріб разом з цинґою від недоїдання. Розвал транспорту не давав можливости робити своечасної доставки на фронт боевих припасів, харчування та шкодив виконанню оперативних перевозок війська.

Підчас перебування перед самим початком наступу 18 червня в першому ґвардейському корпусі, що стояв на самому центральному участку наступу (Тернопіль), Керенський, не дивлячися на шалену свою аґітацію й горячий заклик іти в наступ, мав повний провал.

Також переконався він і в других частинах фронту, що армія прийшла до повного розвалу дисципліни. Тому, жадними нагадуваннями салдатови про його „революційні обовязки" армію не можна вже змусити слухатись. Треба було спробувати других заходів, а не аґітації, яка приносила ще більший занепад карности, бо штовхала салдатів на шлях обміркування кожного наказу, кожного заклику, утворюючи видимість можливости відмовитися від виконання наказів: коли умовляють, закликають і питають думки, то це значить дає право й не погодитися з тим, так міркували собі салдати. Очевидно це спостеріг і Керенський. Тому він послав телеґраму головнокомандуючого південно-західного фронту ґенер. Денікина у відповідь йому на прохання приїхати голову правительства для аґітації армії, в якій Керенський відмовляючись приїхати, зазначив, що час розмов і переконань скінчився, й тепер треба армії наказувати, а не мітинґувати.

Отже й Керенський переконався, що розвал в армії дійшов до того ступня, а тому він рішив хапатися за старий засіб керування армією: наказ і безоглядне виконання його. Але армія дійшла до такого стану, коли нормальне життя в ній утратило рівноваґу й почало вже котитися в низ до повного зруйнування всієї армії, з такою силою інерції, що жадними катеґоричними наказами, суворими судами й навіть розстрілами (до чого прийшли пізніше) спинити розкладу не можна було. Залишався один вихід: неґайний мир і поспішна демобілізація армії, чим можеб і пощастило зберігти хоч кадри армії.

Командування армією бачило всю її траґедію. Майже для всіх було зрозуміло, що жадною перемогою над ворогом армію вже не вратуєш. Воно лише з ріжних мотивів не висловлювало своєї думки.

Керенський та його уряд хотіли вірити в чудесну цілючість патріотичного піднесення, колиб пощастило здобути хоч невеличку перемогу над ворогом. Це на їх думку викликалоб віру в салдатських масах на скоре закінчення війни, а тому вони знайшлиб в частинній перемозі позитивну відповідь на болючу свою жаґу скорше покінчити війну. Ніхто з сторонників наступу 18 червня не хотів навіть думати про найменьший неуспіх на фронті, бо вони також добре розуміли, що поразка знаменувалаб собою повну катастрофу в армії.

Ще гірше справа стояла в запіллю з запасовими частинами. Там уже давно припинилася боева підготовка нових свіжих сил. Вояцтво запасових полків уже жило виключно інтересами внутрішнього революційного життя. Маршові роти на фронт виходили з великими трудностями, а то в більшій частині відмовлялись зовсім виходити з своїх запасових полків. Тіж, що виходили, не доходили до місця призначення навіть в половинному складі, а та решта, що вливалась в боеві частини, вносила туди ще більший розклад.

Інакше виглядала справа в націоналізованих військових частинах українських, польських, лотишських і других. Там військові маси, захопившись ідеєю національного відродження, черпали з неї також ідею творення міцної дисциплінованої національної армії. Творення своєї національної армії було в них одним з найактуальніших чинників національного відродження. Кожен з вояків, не виключаючи тих, що самі розкладали армію своїм поступованням, був свідомий того, що армія може істнувати лише в умовах повної карности, безумовному підляганню військовим наказам і розпорядкам та свідомости свого патріотичного обовязку.

(Дальше буде)

Степан Мусійчук.

ЖУРАВЛІ.

Чому, нене, увесь цвинтар
Чорні хмари геть укрили?
То не хмари, моя доню —
Там журавлики осіли.

Чого-ж сумно, моя нене,
Журавлі ці там співають?
Між собою, моя доню,
Нарадоньку якусь мають.

А чом тії, наймолодші
Так могилоньки укрили?
Може то стрілецькі душі
З домовин повиходили?

Поглянь, мамо, в них на крилах
Китаєчка жовтосиня,
А чуби — немов у стрільців
Та червоная калина.

Може й так, хиба я знаю,
Кожний рік в осінню днину
Журавлі тут прилітають
Посівати на хвилину.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕ ЙДІМ ДО „САМОСТІЙНИХ" ЗАПОМОГОВИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ.

Маємо свою добру, чесну, солідну, українську орґанізацію, а є нею наш У. Н. Союз. І це ясне, що кождий свідомий Українець повинен до него належати, щоби мати певне забезпеченне матеріяльне для своєї родини та щоби бути разом в одній спільній великій українській родині, що зветься У. Н. Союзом.

Не знати для якої потреби творяться у нас по деяких місцевостях ріжні „самостійні" бенефітові орґанізації, що відтягають від членства в У. Н. Союзі, обіцюючи ріжні добра у своїй орґанізації. От я тепер був свідком на похороні одного такого члена, що відступив від У. Н. Союза, а приступив до такої самостійної, місцевої орґанізації. Я пішов віддати покійному послідну прислугу, бо він був чоловік добрий і давав завсігди щирі жертви на всі народні потреби. Будучи на похороні, я бачив, що в самостійнім братстві не було кому навіть домовини винести, ні не було членів братства, як то буває, коли ховають члена У. Н. Союза. Було те в Мекаду, Па.

Петро Пухир.

—o—

РОБОТИ МАЛО А КОМІТЕТІВ ПОВНО.

Хочу звернути увагу на одну справу, про яку вже нераз згадували ріжні дописувателі. Ото по ріжних місцевостях натворилося повно ріжних окружних, центральних, народних, всеукраїнських і т. п. комітетів, котрі істнують через довгі літа, ніяких публичних звітів про свою діяльність не здають, рівпож не вираховуються публично з зібраних на ріжні загальні цілі грошей, раз оживають то знова завмирають, не скликають ніяких зборів, ні не переводять виборів. Це одначе не перешкаджає тим комітетам репрезентувати загал якоїсь громади, висилати делеґатів на ріжні зїзди чи наради і т. д.

Ще за часів позички Національної Оборони потворено по ріжних місцевостях, як і в нас у Шикаґо, окружні комітети. Позичка скінчилася і треба було їх в порядку зліквідувати. Та цего не зроблено. По довгих літах мовчанки ті комітети то тут то там виринають знова. Люде, по яких і слух пропав, виринають як „окружний" чи „цетральний" комітет і репрезентують загал. Це є атаманія, а не народна репрезентація. Люде держаться старої фірми задля амбіцій чи особистих інтересів і вносять хаос в громадське життя. Тому кінчім з тим хаосом. Ліквідуймо фіктивні окружні, центральні, всенародні чи які там комітети, які не оперті на правильних виборах і які не складають публичних звітів зі своєї політичної чи фінансової діяльности.

В Шикаґо був за часів Позички такий окружний комітет, а тепер остало з него трох людей, котрі репрезентували Окружний Комітет при збірці на потерпівших від повені. 50 шикаґовських українських товариств покликали цей комітет до життя. Мав він тоді загальне попертя і Національна Позичка випала в Шикаґо найкраще зі всіх місцевостей в цілих Злучених Державах. По Позичці повинен був Окружний Комітет зліквідуватися, бо головно до цеї цілі його створено. Або хоч повинен був скликати загальні збори, а товариства повинні були вирішити про його дальше істнованне і начеркнути дальший плян праці. Але того не було. Комітет сидів тихо через 7 літ, а віджив, коли прийшлося збирати на потерпівших від повені.

В той спосіб народної роботи вести не можна. Це тільки вносить в громаду хаос.

Степан Мусійчук,
Шикаґо, Іл.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Бизнесмени орґанізуються.

Від якогось часу можна замітити між українськими бизнесменами маленький зворот до кращого. Вони починають творити свої орґанізації, а це проява, яку треба витати. Після того як з кінцем минувшого року утворився в Ню Йорку „Союз Українських Торговців і Підприємців", прийшла вкоротці черга і на Нюарк. І тут українські бизнесмени прийшли до переконання, що орґанізація є річчю конечною, коли ходить о це, щоби питання розвитку промислу і торговлі між Українцями поставити в кращі умовини. Дня 16. березня с. р. відбулися загальні збори українських бизнесменів в Нюарку, Н. Дж., в гали під ч. 59 Бікон Ст. На зборах було присутних 19 осіб, з котрих 18 зараз вписалося в члени. Збори рішили оснувати орґанізацію під назвою: „Союз Українських Бизнесменів" та постановили приняти в засаді статут С. У. Т. П. в Ню Йорку.

До Управи вибрано 9 членів, а уконституувалася Управа як слідує: Іван Тарнавський, предсідатель; Петро Ковальчук, заступник; Василь Гапанович, секретар; Микола Марат і Микола Яцентий, члени-судді; до контрольної комісії ввійшли: Теодор Маселко, Іван Третяк та Іван Височанський.

Збори закінчено спокійно і присутні в добрім настрою розійшлися домів.

Остається побажати новій орґанізації скорого розвитку.

Котра місцевість прийде тепер на чергу?

К. Лисюк.

—o—

СТ. ЛУИС, МЕЗУРЕ.

Концерт в честь Шевченка з перешкодами.

Недавно заснована Національна Школа урядила тут 18. марта концерт у честь Тараса Шевченка. Ми сподівалися, що кождий, у кого бється українське серце, піде на концерт у честь того, що тільки потерпів за правду і науку.

Але наша школа є сіллю в очі тих, які думають, що все народне життя має бути під омофором накинених нам провідників. Щоби не допустити до святочного відбуття концерту в честь Тараса Шевченка, о. Мереньків проголосив, що в той самий день 18. марта відбудеться велика вечера. Вступ фрі.

Він числив, що як вірні почують, що є вечера, та ще фрі, то всі підуть на вечеру, а не на концерт. Деякі туди справді пішли. Бо всюди найдуться люди, які йдуть туди, де з комина куриться. У кождій громаді є люди, які скажуть: Якби знатте, що в кума питте, то бувби і діти взяв.

Отже частина пішла туди, воліючи напхати черево ніж довідатися дещо про те, як за них боровся великий Кобзар. Але велика частина громади таки пішла на концерт. Концерт відбувся силами малих дітий і гарно випав. Ніхто, хто там був, не пожалував. Всі висказувалися гарно про те, як діти вивязувалися з точок концерту. Тішилися особливо батьки діточок, бачучи гарний поступ у своїх дітий.

Чи мали таке вдоволення ті, що пішли на „фрі лонч"?

Зорянів.

ГУМОР І САТИРА.

—o—

I.

ТЕЖ НАРОДНЯ ПІСНЯ.

Ой казала мені мати, ще й наказувала,
Пригортала та пестила, ще й приказувала:

„Не йди, сину, у Азію,
Пропадеш ти там.
Нінакого не надійся,
Давай раду собі сам!"

Я-ж не слухав тебе, мамо, до Москалів поліз,
Їм у жертву любу-милу Україноньку приніс.

А вони мене, дурного,
Стали бити та товкти,
Ледве-ледве із душею
Удалося утекти.

Кинувсь я тоді на Захід і Варшаві уклонивсь,
За тяжку ціну з Ляхами я до згоди приступив.

А Ляхи мене продали
Назад знову Москалям,
Я лишився геть роздертий,
На поталу ворогам.

А тепер орієнтацію закинув я в багно,
Сам на себе, моя мамо, орієнтуюся давно.

Сам стелю і сам лягаю,
На сусідів не дивлюсь.
Силу сам в собі збираю
І вже скоро підіймусь.

Є ще, мамо, поміж нами всякі виродки-пани
Та вже сили їх ослабли, провокатори вони.

Пишуть, брешуть, мов собаки,
Хочуть людям дух забить,
Щоб в каламутній водиці
Хоч карасика зловить.

Польська преса має добрих, споміж Вкраїнців спецiв:
Вже почули усі люди пана доктора заспів.

„Ой, єднаймося до Польщі,
„Де культура славні є!
„То нічого, що Лях клятий
„Гноїть в тюрмах нас і бє!"

„Все знести ми можем, браття, бо культури хочем ми!
„Не добемося держави, а ніколи ми самі.

„Милі браття Русінове,
„Всі читайте Новий Свят
„Там пізнаєте культуру!
„Всі до праці! Годі спать!"

Так співає, моя мамо, до парляменту посол.
Ліпше Поляк, каже доктор, ніж із Азії Монгол.

А я кажу: Хай гукає,
Вітер в море однесе!
Вже нарід наш добре знає,
Що то значить оте все!

В. ШКОДА.

II.

ДЕЩО З ЖАРТІВ.

Питають селянина: „Яка ріжниця між давнішими часами а теперішними?"

„За давніших часів" — відповідає селянин, „мали люди ґрунт, а не мали податків; нині мають податки, ґрунту дасть Біг!"

* *

Батько: „Якось нині не маю гумору. Щось мені робиться маркотно, чогось не достає".

Синок: „Та то ще тато сьогодня мами не били".

* *

Питає жінка чоловіка: „Що за причина, мій любий? Ти зовсім виглядаєш зажурений!"

Чоловік (бабраеться в книжках): „Ті книжки на ось тім столі ніяк не хочуть рахуватись".

Жінка: „Не можеш купити нових?"

* *

Чоловік: „Моя дорога! Чому наперед не подумаєш, заким маєш щось сказати?"

Жінка: „Мій любий! Алеж, якби я подумала, я ніколи не сказалаби половини того, що хочу сказати.

* *

„Дівчино. Такий дощ, а ти біжиш без парасолі!"

„Бо татко не були сього року в церкві; і тому в нас нема парасолі!"

* *

„Куме! Нащо ви свого сина женитe? Таж то ще дитина, дурняк!"

„Ба, куме, та бо то добре дурня женити. Як до розуму дійде, то не захоче!"

Подав **Роман М. Дмитрів.**

СКАЛОЧКИ.

Чулисьте, куме, новину?

— Яку?

Та редактор „Руського Селянина" до Варшави іде. Бігме!

— Аги на вас! А як же мої шери?

Певно золотими виплатить.

— Де?

У Варшаві.

— Та чого то він там іде?

Та бачите... Як вам сказати? Заздрісно стало, що там повибирано послів, а за нього й забули.

— Та звідкіля ви то все взяли?

Польська газета пише і дуже хвалить...

— Пропали мої центи!!!

В. Ш.

—o—

Г і с т ь (до власника гостинниці): Мені дуже жаль, що я вже тому тиждень не зайшов до вашої гостинниці.

Г о с п о д а р: О, як мене тішить, що маю таких щирих гостей! Я дуже вам вдячний.

Г і с т ь: Так, так, бо тоді бефстек був би ще може свіжий.

ВІДОЗВА

ДО УСІХ ГРОМАДЯН З САСОВА БІР, ПОВІТ ЗОЛОЧІВ, ГАЛИЧИНА.

Шановні громадяне і громадянки! Комітет будови читальні „Просвіти" звертається до вас з великим проханням помогти своїми жертвами побудувати Народний Дім, якого своїми силами ми не в стані поставити. Не відкладайте й не відмовляйте, бо „шляхоцька" Польща всіма засобами нас нищить. Тому нема часу чекати та відкладати, треба братися за зброю, а зброєю цею є освіта, школа, читальні „Просвіти", кооперативи, народні доми і т. и.

Йосиф Кармазин, голова;
Михайло Кармазин, касієр;
Василь Александрович, секр.

Всі жертви проситься посилати на адресу читальні „Просвіти" в Бору, або до місцевого понижче згаданого Комітету.

Нижче додаємо імена тих, хто вже зложив свої жертви: Антін Кармазин, М. Загоруйко, С. Юркевич, М. Петелицький, Марія Стефанович, В. Домарецький, по $5.00; М. Паньків, С. Кармазин, И. Александрович, Марія Кочер по $3.00; В. Камінський, В. Яворчуковський, П. Ляхович, М. Гупаловський і Софія Фільварків по $2.00; С. Боївка, Я. Шедний, І. Сушко, И. Плуговський, М. Потицький, М. Головчук, І. Покутицький, М. Головчук, І. Прутицький, М. Бурило, І. Ґураль, П. Кецько, Г. Спільник, по $1.00; А. Шмук, І. Боренко, по 50 ц.; М. Скочипець 30 ц. Разом $64.30.

За Місцевий Комітет:

Антін Кармазин,
Woodlawn, Pa.

Марія Серафинович,
Carteret, N. J.

Василь Домарецький,
New York.

Михайло Потелицький,
New York.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На будівлю Народного Дому в селі Байківці, пов. Тернопіль.

Як відомо з попередньої відозви, наші родимці з с. Байковець звернулися до нас за допомогою побудувати дім читальні „Просвіта".

Односельчане з Байковець, що мешкають в Нюарку, Н. Дж., відгукнулися на прохання братів і приступили до збирання жертв. Треба признати, що не словами, а ділом причинилися до цього патріотичного діла і зложили добровільні датки: Н. Заболотний, Анна Плакса по 10 долярів; Д. Чикал 6 долярів; С. Ходачок, Я. Маркевич, Н. Рапацький, І. Плакса, І. Войтас, Т. Брик, о. А. Лотович, М. Гурський по 5 долярів; М. Павлусь 3 дол.; П. Канарок, о. В. Лотович, В. Шулик, С. Шулик, І. Шулик по 2 дол.; І. Маньківський, А. Пильний, П. Писаренька, П. Вівчарський, Д. Коцай, Ш. Слободян, П. Шершон, П. Кравчук, Й. Павлусь, Л. Крук по 1 дол.

З балю, котрий відбувся заходом байковецьких громадян, осталось чистого приходу $83.80, дрібними датками $17.20. Разом $200.00, які вислано на руки голови в селі Байківцях Д. Цебринського.

Просимо односельчан з Байковець, як рівнож і з Русанова, що мешкають по ріжних місцевостях Америки, щоби поспішили зі своїми щирими жертвами на таку культурну ціль, як Народний Дім.

Жертви просимо слати на руки комітету в Нюарку, Н. Дж., або впрост до села Байковець на руки голови читальні „Просвіта" Демяна Цебринського.

За комітет в Нюарку, Н. Дж.

Н. Заболотний,
С. Ходачок,
Анна Плакса.

Адреса: **Nicholas Zabolotny, 77 Hayes Str., Newark, N. J.**

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА ХОТІН, ПОВІТ КАЛУШ.

Нижче підписаний виділ читальні відноситься до вас, товариші, з горячою просьбою о поміч на будову нашої читальні.

Як вам відомо, нас навістила катастрофа. Повінь збурила нам дім читальні до того степеня, що далі вже стояти годі і ми з весною мусимо будувати новий.

Будова в теперішних часах дуже тяжка, бо матеріял будівельний страшно дорогий, нарід бідний, а після такої повені збіднів ще більше.

Ви знаете, брати, як дорога була і вам читальня у ваших часах, а для нас тепер читальня — одинока потіха.

Отже просимо вас, браття, допоможіть нам своїми жертвами збудувати національну хату.

Виділ читальні „Просвіта" у Хотіни:

Олекса Драган, Микола Лещинський, Юрко Посацький, Федьо Драган, Петро Болецький, Михайло Філь, Олекса Дуняк, Павло Кендюх.

Жертви просимо слати на руки Миколи Лещинського, а спис жертводавців до читальні.

Поважані громадяне! Вище наведений лист я отримав з краю від наших бідних земляків, котрі просять о поміч. Я від себе прошу дорогих земляків не забути свого рідного села й не відмовити в допомозі.

Гроші прошу слати на адресу, що подана вище, або на адресу:

Ксаверій Воробець,
65 Passaic St., Rochester, N. Y.